

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Eesti lihaturg 2006. aastal

kokkuvõte

Tallinn
Juuni 2007

Töö tellija: Põllumajandusministeerium

Vastutavad täitjad: Maris Viileberg, Piret Hein
Projektigrupi koosseis: Pille Liivaauk

Eesti Konjunktuuriinstituut
Rävala 6, 19080 Tallinn
Tel 668 1242
Fax 668 1240
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunktuuriinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Liha tootmine.....	7
Lihatööstus.....	13
Hinnad	22
Väliskaubandus.....	30
Tarbimine.....	38
Euroopa Liit ja maailmaturg.....	45
Eesti lihaturu prognoos 2007. aastaks	51
Kokkuvõte	52

Sissejuhatus

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti lihasektori arengust 2006. aastal ja arengutrendidest lähitulevikus seostatult Euroopa Liidu ja maailmaturu arengutega.

Töös analüüsitakse:

- lihatootmise ja loomade arvu muutusi;
- lihaga isevarustamise taset;
- lihatööstuste tootmismahdade ja ekspordiks müügi arengut;
- lihatööstuse majandusnäitajate muutusi (realiseerimise netokäive, kasum, kulud, töötajate arv, tootlikkus, investeeringud ja väliskapitali osakaal);
- hindade muutusi erinevates müügiahela osades (tootja- hulgi-, ekspordi-, jae-, EL ja turu hinnad);
- lihatoodete väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- liha tarbimist ja selle muutusi;
- lihatoodete müügiolukorda EL-s ja maailmaturul.

Töös on kasutatud ESA põllumajanduse, tööstuse ja väliskaubanduse statistika andmeid ning EKI kaupluste vaatluste ja tarbijaküsitluste andmeid. Euroopa Liidu ja maailmaturu ülevaadete koostamisel on kasutatud: Euroopa Komisjoni raporteid ja memosid, EL erinevate riikide hinnaraporteid ja statistilisi andmeid.

Töö maht on 64 lehekülge.

Kokkuvõte

2006. aastal Eesti lihatoodang kasvas taas 2004. aasta tasemele. Kui 2005. aastal vähenes lihatoodang 2,2%, siis 2006. aastal suurenes 2,4%. Vähenes vaid linnuliha toodang, teiste lihaliikide tootmismahud suurenesid, eriti veiseliha osas. Mullu kaeti kodumaise lihaga siseturuvajadusest 77% (2005.a 74%), kusjuures linnulihaga isevarustatuse tase püsis 54%-l, veiselihal tõusis 82%-lt 2005. aastal 84%-le 2006. aastal ning sealihal tõusis 85%-lt 88%-le.

Liha tarbimine ESA esialgsetel andmetel vähenes. 2006. aastal tarbiti 0,6 kg liha ja lihatooteid inimese kohta aastas vähem kui 2005. aastal. Mullu söödi keskmiselt 69,5 kg liha ja lihatooteid inimese kohta aastas (2005.a 70,1 kg). Vähenes sea- ja linnuliha ning rupskite tarbimine, suurenes veise- ja lambaliha tarbimine. Tarbimist vähenemise suunas mõjutas liha omatarbimise (omakasvatatud, taludest saadud) vähenemine, kuid EKI hinnangul ei olnud see kauplustest ostetud liha ja lihatoodete tarbimise kasvust suurem. Seega EKI arvates Eestis lihatarbimine kokku 2006. aastal ei vähenenud, vaid suurenes. Koos elanikkonna ostujõu kasvuga on viimastel aastatel suurenenud kallimate pool- ja valmistoodete ostud, mille osakaal liha ja lihatoodete ostukuludest ulatus 2006. aastal 73%-ni. Seejuures on tõusnud nii toodete hinnad kui suurenenud ka ostukogused. Arvestades elanikkonna sissetulekute kasvuprognose, kiiret elutempot ning jälgides ka lihatööstuste sortimendi arengut võib eeldada pool- ja valmistoodete tarbimise jätkuvat kasvu.

Liha ja lihatoodete import suurenes 2006. aastal rahalises väärtuses 3%, ekspordikäive kasvas 5% ning väliskaubandus koos eksporditud elussigade ning –veiste maksumusega jäi 387,7 miljoni krooniga defitsiiti. Suurenesid lihast valmistoodete impordikogused, mis kasvasid lihakonservide impordi suurenemise läbi. Kuigi üldiselt liha impordikogused mullu vähenesid, kasvab märkimisväärselt sealihaga ja lambaliha sissevedu. Sealihaga impordi kasvu põhjustas kodumaise sealihaga nappus. Vaatamata asjaolule, et tapasigade arv mullu kasvas, sealihaga tootmine vähenes. Oluliselt kasvas tapaküpsete elussigade ekspord Venemaale, kus tootjad on leidnud tulusama turu. Järjest teravnev konkurents turgude pärast on muutnud lihatöötajate olukorra pingeliseks. Ülioluliseks on saanud toodete püsiv kvaliteet ning tervislikkus. Lihatootajate müügiedu tagavad tootearendus, kuid ka kontroll toodangu omahinna tõusu üle, mille tarvis otsitakse odavamaid tooraineturge.

Eesti lihatööstus on nautinud kiiret realiseerimise netokäibe kasvu kaks aastat järjest, seda tänu koduturu rahalise mahu ja ekspordi kasvule. Suurenes lihatööstuse lisandväärtus ja kasumlikkus. Samas kasvas palgasurve, mida oli näha eelkõige väiksemates ettevõtetes. Tootlikkuse kasv oli palgakasvuga samas suurusjärgus. Suurenesid ka investeeringud, kusjuures märgatavalt suurenes investeerimine masinatesse ja seadmetesse ning väiksemate ettevõtete investeeringud, mis loob eeldusi edasiseks tootlikkuse kiireks kasvaks.

Üheks oluliseks lihasektori arengut mõjutavaks teguriks on hinnad, mis on sõltuvuses Euroopa Liidu, aga ka maailmaturu hindadest. 2006. aastal hinnati lihaturu olukord Euroopas ekspertide poolt suhteliselt heaks ning vastavalt sellele olid liha kokkuostuhinnad üsna stabiilsed, mis kajastus ka Eesti kokkuostuhindades. Eestis rakendunud Euroopa Liidu ühtse põllumajanduspoliitika turukorralduse meetmed on muutnud meie põllumajandustoodete turu tunduvalt stabiilsemaks. Põllumajandusele ja maaelu arengule suunatud toetused, eksporditugede võimalikkus, aga ka turgude avardumine riigipiiri taha annavad võimaluse nii liha tootjatele kui ka töötlejatele suurendada toodangut ning kindlustavad neile stabiilsema sissetuleku.